

PURGERSKI RAZGOVORI

Biljana Bašić

Ovih dana u Hrvatskom državnom arhivu obilježena je 60. godišnjica od snimanja filma "Svoga tela gospodar", taj klasik režirao je Fedor Hanžekovića, a snimio Oktavijan Miletić. U filmu je naša velika glumica Marija Kohn maestralno odglumila hromu Rožu, a ta uloga joj je otvorila vrata velike karijere. Tijekom glumačke karijere odigrala je više od stotinu kazališnih uloga, snimila šezdeset filmova i četrnaest televizijskih drama. Razgovarali smo s Marijom Kohn o njezinim glumačkim ostvarenjima, sjećanjima i događajima.

● **Kako ste savladali kajkavštinu u filmu? Proslavila vas je uloga Rože u Hanžekovićevu filmu "Svoga tela gospodar" prema motivima pripovijetke Slavka Kolara. Za nju ste dobili i Srebrnu arenu u Puli.**

Tada nisam znala ni što je ta nagrada, ni gdje se dodjeljuje, ništa. Bio mi je to prvi film. Još uvijek sam bila zbunjena zbog dolaska u Zagreb jer sam živjela na Lopudu. Slavko Kolar doslovce je bdio nad tim filmom. Bilo mi je vrlo teško savladati kajkavštinu kao nekome tko je došao s juga. A još je teže bilo što sam u filmu morala šepati. Stalno sam bila koncentrirana na to kako ću šantati (šepati). Ulogu mog supruga Ive u filmu je glumio Julije Perlaki. On je bio nekako nestvaran, kao da nije bio iz ovoga svijeta. Na žalost, poslije je tragično stradao, počinio je samoubojstvo.

● **Kako ste postali glumica? Govorili ste da ste zapravo trebali biti matematičarka.**

Glumica sam postala gotovo slučajno. Upisala sam Prirodoslovno-matematički fakultet jer mi je i djed bio profesor matematike i predavao je u gimnaziji u Dubrovniku. Meni je dečko u to vrijeme bio Izet Hajdarhodžić i išla sam s njim u Zagreb jer se on želio upisati na glumu. Došli smo u Zagreb na prijemni ispit i on je bez problema prošao. Sjedila sam otraga i u jednom trenutku prošao je Sven Lasta i u pitao me što ja tu radim. Rekla sam mu da čekam Izeta. Lasta je tada prišao Mihovilu Kombolu koji je bio u komisiji za prijem na glumačku akademiju i nešto mu prišapnuo. Lasta me onda zamolio "gospodična, biste li se prošetali po pozornici". A ja nisam ni znala što je to gospodična jer kod nas govore šinjinorina. Najprije sam se nećkala jer sam imala nonine cipele dva broja veće koje su kloparale. Članovima komisije, među kojima je bio i Branko Gavella, bilo je to vrlo smiješno. Kombola je zanimalo tko sam, znam li pjevati i plesati. Ja sam to sve znala jer me mama tome učila. Onda sam im izrecitirala "Grob u žitu". Kombol je tada rekao da me treba primiti na glumu jer da mu djelujem neobično. Gavella je stalno ponavljao da tako nešto kao što je bila ta moja izvedba, u životu nije vidio.

● **Dobro se sjećate Gavelle?**

Brankec i ja bili smo veliki prijatelji. Kad su me primili na Akademiju, svaki dan mi je donio frtalj kruha. Onda smo se posvađali. Ja sam uvijek nosila hlače

MARIJA KOHN, GLUMICA METAR I POL MARXA Za radio sam snimila cijeli 'Kapital' da bi nam Bakarić dao novi studio

► Već sam bila upisala Prirodoslovno-matematički fakultet. Čekajući tadašnjeg dečka Izeta Hajdarhodžića zbog prijemnog igrom slučaja na Akademiju su me primili Lasta, Kombol i Gavella

Za ulogu Rože u filmu 'Svoga tela gospodar' bilo mi je vrlo teško savladati kajkavštinu kao nekome tko je došao s juga. A još je teže bilo što sam u filmu morala šepati. Stalno sam bila koncentrirana na to kako ću šantati (šepati)

jer mi je u Zagrebu bilo hladno. Nije to bio moj Lopud. Jednom sam, bilo je to na Akademiji, sušila hlače pokraj peći pa sam rekla Gavelli da se moram presvući jer imam samo jedne gaće, kako kod nas govore. On je počeo vikati na mene da me treba biti sram jer pričam o svojim gaćama. Onda sam uzela komad drveta i počela trčati za Brankom, ljutita što mi govori da sam prosta. Poslije smo sve razjasnili jer Gavella nije znao da se kod nas na Lopudu hlače nazivaju gaće.

● **Kao glumica, na samom početku karijere, dobili ste stan u Zagrebu.** Da. Kad je Gavella čuo da me Bojan Stupica zove da dođem u tadašnje Jugoslo-

vensko dramsko pozorište u Beogradu, gdje ću dobiti i stan, Kombol je rekao Gavelli da me ovdje treba zadržati. Njih dvojica otišli su kod gradonačelnika Većeslava Holjevca i za nekoliko dana dobila sam dvosobni stan u Savskom gaju. Prijatelji i kolege pomogli su mi da opremim stan jer nisam imala novca. Poslije sam se preselila ovdje u centar grada, gdje mi je sve bilo bliže. Pamtim taj stan u Savskom gaju po tome što je na stepenicama uvijek kad sam prolazila, sjedio jedan mladić koji bi mi odsvirao pjesmu na usnoj harmonici. Nikad nisam doznala tko je on bio.

● **Koje ste prve uloge odigrali?** U Gavelli Ibsenovu "Divlju patku".

Igrala sam djevojčicu i sve uprskala. Naime, ima jedna scena gdje otac, igrao ga je Antun Vrdoljak, na rukama nosi svoju mrtvu kćer. Ja sam imala neku široku suknju i kako me on podigao, izvirila mi je stražnjica. Na brzinu sam povukla suknju. Možete si misliti kakav je smijeh nastao u publici jer ja koja glumim mrtvacu, pokrivam sebi stražnjicu.

● **I poslije ste surađivali s Vrdoljakom. Glumili ste Lucu u njegovoj "Dugoj mračnoj noći". Kakav je on bio prema glumcima?**

Tonči je vrlo solidan u pripremanju snimanja. On ulazi u svaki detalj. Nas glumce poznavao je u dušu. Najprije bi dao glumcu da radi kako hoće, a onda je iz te slobode iščupao ono što je potrebno za dobru ulogu. Duboko je ulazio ne samo u karaktere, nego i u pokrete glumaca.

● **Poznato je da ste vi prva glumica koja se u nekoj televizijskoj seriji pojavila golih grudi. Golotinja na filmu nije ništa neobično. Nekad se pak čini da i u kazališne predstave redatelji ubacuju gole glumce kako bi privukli što više publike. Kako gledate na to?**

Te moje grudi bile su u toj seriji sastavni dio uloge, nisu se ni primijetile. Danas je to sve potpuno drukčije i često nije uvjetovano radnjom, nego samo da se netko pokaže. Nije baš dobro što je tako.

● **Družite li se danas s mladim glumcima?**